

Mánudaginn 18. desember 1989.

Nr. 273/1987. **Guðmundur Jóhannsson**

(Kristinn Sigurjónsson hrl.)

gegn

Valgeiri Kristinssyni hrl.

f.h. Messin OY

(Valgeir Kristinsson hrl.).

Frávísun frá héraðsdómi.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir, Benedikt Blöndal og Haraldur Henrysson.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 25. september 1987 og gerir þær dómkröfur, að hinum áfrýjaða dómi verði hrundið og hann sýknaður af kröfum stefnda. Þá krefst hann málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst þess aðallega, að máli þessu verði vísað frá Hæstarétti, en til vara, að hinn áfrýjaði dómur verði staðfestur. Hann krefst málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

I.

Hinn áfrýjaði dómur var kveðinn upp 17. júlí 1987. Samkvæmt gögnum, sem lögð hafa verið fyrir Hæstarétt, var bú áfrýjanda tekið til gjaldþrotaskipta með úrskurði skiptaréttar Reykjavíkur 19. júní 1987. Innköllun var gefin út 23. október sama ár og fyrst birt í Lögbirtingablaði 6. nóvember sama ár. Á skiptafundi 29. febrúar 1988 var ákveðið, að þrotabúið gengi ekki inn í mál þetta. Með bréfi skiptaráðandans í Reykjavík 27. nóvember 1989 var Kristni Sigurjónssyni hæstaréttarlögmanni veitt heimild til að fara með málið „fyrir Hæstarétti, enda sé það án kostnaðar fyrir þrotabúið“. Í yfirlýsingu skiptaráðanda 14. desember sl. segir, að bréf þetta beri ekki að skilja svo, að þrotabúið óski að taka við aðild málsins, „heldur þannig, að búið hafi ekkert við það að athuga, þótt þrotamaður reki þessi mál, enda eru það hagsmunir hans í húfi, þar sem búið er sennilega alveg eignalaust“. Af hálfu stefnda var því lýst yfir, að hann beindi kröfum sínum bæði að áfrýjanda persónulega

og þrotabúi hans. Samkvæmt 1. tl. 118. gr. gjaldþrotalaga, nr. 6/1978, verður frávísunarkröfu hans því ekki sinnt.

II.

Mál þetta var höfðað sem áskorunarmál á hendur áfrýjanda „persónulega og vegna einkafirma hans, Borgarhúsgagna“, en því vikið til almennrar meðferðar, eftir að áfrýjandi sótti sjálfur þing, lagði fram greinargerð og krafðist sýknu. Við fyrirtekt málsins 10. júní 1987 sótti áfrýjandi ekki þing, og var málið þá dómtekið að kröfu stefnda og tekið fram, að aðeins væri óskað dóms á áfrýjanda persónulega. Hinn 30. júní 1987 var bæjarþing Reykjavíkur háð í þingstofu bæjarþings Hafnarfjarðar og mál þetta tekið fyrir. Þá var bókað: „Málið er endurupptekið til sóknar. Af hálfu stefnda er ekki sótt þing. Af hálfu stefnanda sækir þing Valgeir Kristinsson hrl. og leggur fram nr. 8-12 sókn og fskj. og málið í dóm. ... Málið er dómtekið.“

Er málið var dómtekið fyrra sinni 10. júní 1987, hafði stefndi lagt fram kröfu sinni til stuðnings vörureikning á nafn áfrýjanda ásamt farmskírteini. Staðfesting pöntunar var ekki lögð fram. Í greinargerð áfrýjanda til bæjarþingsins segir m.a.: „Undirritaður hefur aldrei persónulega pantað vörur þær, sem stefnandi heldur fram í máli þessu. Borgarhúsgögn eru ekki einkafyrirtæki mitt og hafa aldrei verið. Borgarhúsgögn er nafn á húsgagnaverslun, sem var í eigu G.J.-húsgagna.“

Samkvæmt 2. mgr. 118. gr. laga nr. 85/1936, um meðferð einkamála í héraði, gat stefndi, að því leyti sem nauðsynlegt var til að hnekkja því, sem fram var komið af hálfu áfrýjanda, fengið frest til að afla gagna eða flytja sókn. Stefndi neytti eigi þessarar heimildar og lagði málið í dóm. Samkvæmt framangreindu lagaákvæði bar nú að dæma málið eftir fram komnum kröfum og skilríkjum og með tilliti til þess, sem fram var komið af hálfu áfrýjanda. Málatilbúnaði var svo áfátt af hendi stefnda, að vísa átti málinu sjálfkrafa frá dómi. Þess í stað var málið án rökstuðnings endurupptekið „til sóknar“. Ekki verður á það fallist, að við þessar aðstæður hafi dómara verið rétt að endurupptaka málið. Ber því sjálfkrafa að fella hinn áfrýjaða dóm úr gildi og vísa málinu frá bæjarþinginu.

Eftir atvikum þykir rétt, að hvor aðili beri kostnað sinn af máli þessu.

Ekki er fram komið, hvaða nauðsyn bar til að halda þing í máli þessu í Hafnarfirði.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur er úr gildi felldur og málinu vísað frá héraðsdómi.

Málskostnaður fellur niður.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 17. júlí 1987.

Mál þetta, sem var dómtekið 30. júní sl., hefur hlutafélagið Messin OY, Pori, Finnlandi, höfðað fyrir dóminum á hendur Guðmundi Jóhannssyni, nnr. 3082-4067, Eyjabakka 3, Reykjavík, persónulega og vegna einkafirma hans, Borgarhúsgagna, Fellsmúla 26, Reykjavík, til greiðslu skuldar, að fjárhæð 17.608,25 n.kr. auk vaxta og kostnaðar, með áskorunarstefnu, birtri 9. desember 1986.

Málið er höfðað til greiðslu kaupverðs húsgagna, sem stefndi keypti af stefnanda árið 1984. Vörureikningur er dagsettur 30. júní 1984. Farm-skírteini er dagsett 9. júlí 1984. Varan var send til Íslands með Dettifossi, en kaupandi virðist ekki hafa leyst hana út.

Af stefnda hálfu var upphaflega sótt þing í málinu og haldið uppi þeim vörnum, að hann hefði aldrei pantað vörunar persónulega og að Borgarhúsgögn hefðu aldrei verið einkafyrirtæki hans, heldur nafn á húsgagna-verslun í eigu G.J.-húsgagna hf.

Málinu var vikið til almennrar meðferðar, en síðan féll þingsókn niður af hálfu stefnda, og var þá málið dómtekið að loknum skriflegum málflutningi. Ber þá skv. 118. gr. laga nr. 85/1936 að dæma málið eftir fram lögðum skjölum og skilríkjum og því, sem fram hefur komið af hálfu stefnda.

Stefnandi hefur fallið frá kröfum á hendur stefnda vegna einkafirma hans, Borgarhúsgagna. Dómkröfur stefnanda eru þær, að stefndi verði dæmdur til að greiða honum 17.608,25 n.kr. með 10% ársvöxtum frá 30. júlí 1984 til greiðsludags. „Við útreikning vaxta bætist vextir við höfuðstól á 12 mánaða fresti allt til greiðsludags auk málskostnaðar að skaðlausu.“

Samkvæmt gögnum málsins er stefnandi stjórnarformaður og framkvæmdastjóri hlutafélagsins G.J.-húsgagna hf., en dagsetning samþykktar þess er 1. maí 1984. Þá er hann meðstjórnandi í hlutafélaginu Borgarhúsgögnum hf., en dagsetning samþykktar þess er 26. febrúar 1986. Við það þykir mega miða, að ekkert firma með nafninu Borgarhúsgögn hafi verið skráð á þeim tíma, sem samningurinn var gerður. Eftir gögnum málsins virðist stefnandi hafa samið um kaupin án þess að láta þess að nokkru

getið, að hann semdi sem umboðsmaður hlutafélags, og þykir hann þá hafa orðið persónulega bundinn við skuldbindingar kaupanda skv. samningnum. Samkvæmt þessu þykir bera að fallast á kröfur stefnanda, eins og hér greinir. Stefnda ber að greiða stefnanda 17.608,25 n.kr. með vöxtum og málskostnaði, eins og greinir í dómsorði, en þar sem krafa stefnanda í máli þessu er um, að við útreikning vaxta bætist vextir við höfuðstól á 12 mánaða fresti allt til greiðsludags, en án þess að þetta sé nánar afmarkað í kröfugerð eða málsreifun, verður vaxtavaxtakrafa ekki tekin til greina fram til 14. apríl 1987, þegar vaxtalögin tóku gildi, en frá þeim tíma fer um útreikning vanskilavaxta, þ. á m. dráttarvaxta, eftir ákvæðum þeirra laga, sbr. 11. og 12. gr. Stefndandi hefur ekki aflað upplýsinga um vexti frá fyrri tíma en 29. september 1985, og verður upphafstími dráttarvaxta því miðaður við þann dag.

Steingrímur Gautur Kristjánsson borgardómari kvað upp dóm þennan.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Guðmundur Jóhannsson, greiði stefnanda, Messin OY, 17.608,25 norskar krónur með 10% ársvöxtum frá 29. september 1985 til 14. apríl 1987, en með vanskilavöxtum, þ.m.t. vaxtavöxtum, skv. 11. gr., sbr. 12. gr., laga nr. 25/1987, frá þeim degi til greiðsludags, þó eigi hærri en 10% p.a., og 18.000,00 kr. í málskostnað.
